

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΑΠΟΦΑΣΗ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΑΡΑΔΕΚΤΟΥ

της προσφυγής αριθ. 31051/05
που κατατέθηκε από τον **SİSİ**
κατά της Ελλάδας

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (πρώτο τμήμα),
συνεδριάζοντας στις 27 Σεπτεμβρίου 2007 σε τμήμα με την ακόλουθη σύνθεση:

Κύριο Λ. ΛΟΥΚΑΪΔΗ, *πρόεδρος*,

Κύριο Κ.Λ. ΡΟΖΑΚΗ,

Κυρία Ν. ΒΑΛΙĆ,

Κύριο Α. ΚΟΒΛΕΡ,

Κυρία Ε. ΣΤΕΙΝΕΡ,

Κύριο Σ.Ε. ΤΣΕΒΕΝΣ,

Κύριο Γ. ΜΑΛΙΝΒΕΡΝΙ, *δικαστές*,

και τον κύριο Σ. ΝΙΕΛΣΕΝ, *γραμματέα τμήματος*.

Λαμβάνοντας υπόψη την πιο πάνω αναφερόμενη προσφυγή που κατατέθηκε
στις 8 Αυγούστου 2005,

Λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου να επικαλεστεί το άρθρο
29 § 3 της Σύμβασης και να εξετάσει από κοινού το παραδεκτό και την ουσία της
υπόθεσης,

Λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν από την εναγόμενη
κυβέρνηση και εκείνες που κατατέθηκαν σε απάντηση από τον προσφεύγοντα,

Αφού διασκέφθηκε, εκδίδει την πιο κάτω απόφαση:

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

Ο προσφεύγων, κύριος ΣΙΣΕ , είναι έλληνας υπήκοος, γεννήθηκε το 1954 και κατοικεί στην Αθήνα. Εκπροσωπείται ενώπιον του Δικαστηρίου από τον κύριο Ε. Λεβάντη, δικηγόρο του συλλόγου της Αθήνας. Η ελληνική κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπείται από τους απεσταλμένους του αντιπροσώπου της, κυρία Γ. Σκιάνη, πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και κυρία Σ. Τρεκλή, δικαστική αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

A. Οι συνθήκες της υπόθεσης

Οι συνθήκες της υπόθεσης, όπως εξετάθησαν από τους διαδίκους, μπορούν να συνοψιστούν ως εξής.

Το 1988, ο προσφεύγων καταδικάστηκε σε κάθειρξη τριάμισι ετών για απάτη. Προκειμένου να αποφύγει τη δικαιοσύνη, διέφυγε τότε στο εξωτερικό όπου ασχολήθηκε με διάφορες επαγγελματικές δραστηριότητες. Κατά τη διάρκεια της φυγής του, όλες τις υποθέσεις του στην Ελλάδα παρακολουθούσε ο δικηγόρος του, Ι.Κ.

1. Η επίδικη διαδικασία

Στη συνέχεια, ο προσφεύγων κατέθεσε μήνυση σε βάρος του Ι.Κ. για απάτη. Αφού καταδικάστηκε σε πρώτο βαθμό με την απόφαση αριθ. 2619/2001 του Πλημμελειοδικείου Αθηνών, ο Ι.Κ. άσκησε έφεση.

Η συζήτηση ενώπιον του Εφετείου Αθηνών έλαβε χώρα στις 24, 26 και 29 Νοεμβρίου 2004. Ο προσφεύγων δήλωσε παράσταση πολιτικής αγωγής και ζήτησε την επανόρθωση της ηθικής βλάβης του, την οποία υπολόγισε σε 15.000 δραχμές (44 ευρώ). Το εφετείο άκουσε καταρχήν τον προσφεύγοντα ως πολιτικώς ενάγοντα και στη συνέχεια τους μάρτυρες κατηγορίας. Κατόπιν, εξέτασε ένα αίτημα του κατηγορουμένου, ο οποίος ζητούσε αφενός να αναγνωσθεί η διαθήκη του προσφεύγοντος και αφετέρου να ακουσθεί μία κασέτα όπου είχε καταγραφεί μία τηλεφωνική συνομιλία μεταξύ εκείνου και του προσφεύγοντος. Ο προσφεύγων δεν έφερε αντίρρηση στην ανάγνωση της διαθήκης του, σημειώνοντας ωστόσο ότι αυτή δεν έπρεπε να κοινοποιηθεί. Απεναντίας, έφερε αντίρρηση στην ακρόαση της κασέτας προτείνοντας, εναλλακτικά, τη διεξαγωγή πραγματογνωμοσύνης προκειμένου να αποδειχθεί η αυθεντικότητά της. Αφού διασκέφθηκε, το δικαστήριο αρνήθηκε να ακούσει την κασέτα και δέχθηκε να αναγνώσει τη διαθήκη του προσφεύγοντος. Στη συνέχεια, ανέγνωσε επίσης πολλά έγγραφα, χωρίς να

διατυπωθούν ενστάσεις από τους διαδίκους, μεταξύ των οποίων και η έγγραφη κατάθεση ενός μάρτυρα υπεράσπισης που δεν ήταν παρών στη συζήτηση.

Εν συνεχεία, εξετάστηκαν οι μάρτυρες υπεράσπισης. Στο τέλος κάθε κατάθεσης, ο πρόεδρος του δικαστηρίου έδινε τον λόγο στον εισαγγελέα, στους υπόλοιπους δικαστές, καθώς και στους δικηγόρους του κατηγορουμένου προκειμένου να θέσουν ενδεχομένως τις δικές τους ερωτήσεις στους μάρτυρες.

Ακολούθησε η κατάθεση του κατηγορουμένου, στο τέλος της οποίας ο πρόεδρος του δικαστηρίου έδωσε τον λόγο στον εισαγγελέα ο οποίος πρότεινε την καταδίκη του. Στη συνέχεια, πήραν τον λόγο οι δικηγόροι του προσφεύγοντος και ζήτησαν και εκείνοι την καταδίκη του κατηγορούμενου. Η συζήτηση ολοκληρώθηκε με τις αγορεύσεις των δικηγόρων του κατηγορουμένου.

Αφού διασκέφθηκε, το εφετείο κήρυξε τον κατηγορούμενο αθώο, εκθέτοντας το συλλογισμό του σε δύο σελίδες (απόφαση αριθ. 2014/2004).

Στις 24 Φεβρουαρίου 2005, ο προσφεύγων, ο οποίος ως πολιτικώς ενάγων δεν είχε δικαίωμα να προσβάλει μόνος την εν λόγω απόφαση, κάλεσε τον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου να ασκήσει αίτηση αναίρεσης κατά της απόφασης αριθ. 2014/2004, παραπονούμενος ειδικότερα για την αιτιολογία της και για τη διεξαγωγή των αποδείξεων την οποία πραγματοποίησε το εφετείο.

Στις 3 Μαρτίου 2005, ο αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου απέρριψε το αίτημα του προσφεύγοντος. Με μία χειρόγραφη σημείωση επί της αίτησής του, ο εισαγγελέας δήλωσε: «δεν συντρέχει λόγος αναίρεσης».

Στις 7 Μαρτίου 2005, ο προσφεύγων επανέλαβε το αίτημά του. Υποστηρίζει ότι δεν είχε το δικαίωμα να καταθέσει νέα αίτηση ως προς τούτο, αλλά είχε εν τω μεταξύ παραπονεθεί στον προϊστάμενο της εισαγγελίας του Αρείου Πάγου για τη μη αιτιολογημένη απόρριψη της αίτησής του και ότι εκείνος τον είχε συμβουλεύσει να την επαναλάβει.

Στις 11 Μαρτίου 2005, ένας άλλος αντεισαγγελέας απέρριψε εκ νέου την αίτηση του προσφεύγοντος σημειώνοντας: «δεν συντρέχει λόγος αίτησης αναίρεσης. Με πράξη της 3 Μαρτίου 2005, ο εισαγγελέας Μ. έχει ήδη απορρίψει μία προγενέστερη αίτηση του ίδιου προσώπου».

Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι την ίδια ημέρα, κατέθεσε μία τρίτη αίτηση στην οποία παραπονιόταν για τη μη αιτιολογημένη απόρριψη των δύο πρώτων αιτήσεών του. Ο προσφεύγων, ο οποίος δεν προσκομίζει αντίγραφο της αίτησης αυτής, υποστηρίζει ότι αυτή δεν έλαβε απάντηση και ότι η εισαγγελία αρνήθηκε

μάλιστα να του χορηγήσει αντίγραφο. Στις 29 Ιουνίου 2005, απέστειλε επιστολή στον υπουργό Δικαιοσύνης προκειμένου να διαμαρτυρηθεί για την κατάσταση και να τον καλέσει να ελέγξει τις ενέργειες των καταγγελλομένων εισαγγελέων. Στις 22 Ιουλίου 2005, πληροφορήθηκε ότι η επιστολή του είχε διαβιβασθεί στην αρμόδια υπηρεσία του Αρείου Πάγου προκειμένου να ενεργήσει μέσα στα πλαίσια της αρμοδιότητάς του.

2. Η διαδικασία αποζημίωσης

Στις 28 Ιουλίου 2003, ο προσφεύγων κατέθεσε ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών μία αγωγή αποζημίωσης σε βάρος του Ι.Κ. Ζητούσε την επανόρθωση της ζημίας που υποστήριζε ότι του είχαν προκαλέσει οι παράνομες ενέργειες του τελευταίου, ζημία την οποία υπολόγιζε σε 200.054 ευρώ. Η συζήτηση έλαβε χώρα, μετά από μία αναβολή, στις 23 Νοεμβρίου 2006. Οι διάδικοι δεν ενημέρωσαν το Δικαστήριο για την έκβαση αυτής της διαδικασίας.

B. Το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο και η πρακτική

1. Ο κώδικας ποινικής δικονομίας περιέχει τις ακόλουθες εφαρμοστέες διατάξεις:

Άρθρο 139

«Οι αποφάσεις, τα βουλεύματα, καθώς και οι διατάξεις του ανακριτή και του εισαγγελέα, πρέπει να αιτιολογούνται ειδικά και εμπειριστατωμένα (...).

(...)

Αιτιολογία απαιτείται σε όλες χωρίς εξαίρεση τις αποφάσεις, τα βουλεύματα και τις διατάξεις, ανεξάρτητα του αν αυτό απαιτείται ειδικά από τον νόμο ή αν είναι οριστικές ή παρεμπίπτουσες ή αν η έκδοσή τους αφήνεται στην διακριτική ελεύθερη ή ανέλεγκτη κρίση του δικαστή που τις εξέδωσε».

Άρθρο 505 § 2

«Ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου μπορεί να ζητήσει την αναίρεση οποιασδήποτε απόφασης μέσα στην προθεσμία που ορίζεται από το άρθρο 470 παρ. 2 (...)

2. Σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 321 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, οι τελεσίδικες αποφάσεις των πολιτικών δικαστηρίων έχουν ισχύ δεδικασμένου. Στη βάση της διάταξης αυτής, η νομολογία δέχεται ότι οι τελεσίδικες αποφάσεις των ποινικών δικαστηρίων δεν έχουν ισχύ δεδικασμένου έναντι των πολιτικών δικαστηρίων (βλέπε, μεταξύ άλλων, *Εφετείο Αθηνών*, απόφαση αριθ. 67/1970, ΝοΒ 18, σελ. 453).

Στην ελληνική έννομη τάξη, η ποινική διαδικασία δεν αναστέλλει την πολιτική διαδικασία. Έτσι, αν η ποινική διαδικασία κινηθεί πριν ή κατά τη διάρκεια της δίκης ενώπιον του πολιτικού δικαστηρίου, το τελευταίο δεν υποχρεούται να αναστείλει την απόφασή του μέχρι να αποφανθεί τελεσίδικα ο ποινικός δικαστής επί της ποινικής διαδικασίας. Επιπλέον, ο πολιτικός δικαστής δεν δεσμεύεται καταρχήν από ό,τι κρίθηκε τελεσίδικα από την ποινική διαδικασία.

Η νομολογία των ελληνικών δικαστηρίων αναγνωρίζει τον ποινικό και πολιτικό ταυτόχρονα χαρακτήρα της παράστασης πολιτικής αγωγής (βλέπε, μεταξύ άλλων *Ολομέλεια Αρείου Πάγου-Ποινικό Τμήμα*, απόφαση αριθ. 1/1997, ΝοΒ, 1997).

ΑΙΤΙΑΣΕΙΣ

Επικαλούμενος το άρθρο 6 §§ 1 και 3 της Σύμβασης, ο προσφεύγων παραπονείται για πολλαπλές παραβιάσεις του δικαιώματός του για δίκαιη δίκη.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Ο προσφεύγων παραπονείται ότι η διαδικασία ενώπιον του Εφετείου Αθηνών παραγνώρισε την αρχή της ισότητας των όπλων, διότι η πολιτική αγωγή ήταν υποχρεωμένη να πάρει μόνη της τον λόγο για να εξετάσει τους μάρτυρες. Ο προσφεύγων κατηγορεί επίσης το εφετείο ότι στοιχειοθέτησε τα περιστατικά χωρίς να λάβει υπόψη τα συμπεράσματα του πλημμελειοδικείου, παραβιάζοντας κατ'αυτόν τον τρόπο την ισχύ του δεδικασμένου. Παραπονείται επίσης ότι το εφετείο ανέγνωσε την κατάθεση ενός μάρτυρα υπεράσπισης ο οποίος δεν ήταν παρών στη συζήτηση, χωρίς να πληρούνται εν προκειμένω οι προϋποθέσεις που προβλέπει ο κώδικας ποινικής δικονομίας προκειμένου να επιτραπεί μία τέτοια ανάγνωση. Διαμαρτύρεται επιπλέον για την ανάγνωση της διαθήκης του κατά τη διάρκεια της συζήτησης, υποστηρίζοντας ότι επρόκειτο για ένα αποδεικτικό μέσο που έλαβε με παράνομο

τρόπο ο προσφεύγων. Προσθέτει ότι η απόφαση αριθ. 2014/2004 που εξέδωσε το εφετείο δεν ήταν επαρκώς αιτιολογημένη και ότι ο κατηγορούμενος αθώθηκε χωρίς κανένα βάσιμο λόγο.

Ο προσφεύγων παραπονείται επίσης ότι η πολιτική αγωγή δεν έχει το δικαίωμα να ασκήσει μόνη της αίτηση αναίρεσης κατά της απόφασης που κηρύσσει αθώο τον κατηγορούμενο και διακρίνει μία παραβίαση της αρχής της ισότητας των όπλων. Παραπονείται επιπλέον ότι οι αποφάσεις με τις οποίες οι εισαγγελείς του Αρείου Πάγου απέρριψαν τις αιτήσεις του για άσκηση αίτησης αναίρεσης δεν ήταν καθόλου αιτιολογημένες.

Ο προσφεύγων παραπονείται τέλος ότι δεν μπόρεσε να λάβει αντίγραφο της τρίτης αίτησης που απηύθυνε στο εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και καταγγέλλει την άρνηση του υπουργού Δικαιοσύνης να ανοίξει πειθαρχική διαδικασία σε βάρος των εισαγγελέων οι οποίοι είχαν αθετήσει τις υποχρεώσεις τους.

Ο προσφεύγων επικαλείται το άρθρο 6 §§ 1 και 3 της Σύμβασης. Το Δικαστήριο θα εξετάσει τις αιτιάσεις αυτές υπό το πρίσμα της παραγράφου 1 της ίδιας διάταξης, η οποία είναι η μόνη εφαρμοστέα στην προκειμένη περίπτωση και έχει ως εξής:

«Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή δικαίως (...) εντός λογικής προθεσμίας, υπό (...) δικαστηρίου το οποίον θα αποφασίση (...) επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως (...)»

α) Στο μέτρο που ο προσφεύγων παραπονείται για την αιτιολογία των αποφάσεων των εισαγγελέων του Αρείου Πάγου, η Κυβέρνηση επικαλείται κατά κύριο λόγο το μη εφαρμοστέο του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης στην προκειμένη περίπτωση. Υποστηρίζει ειδικότερα ότι η επίδικη διαδικασία δεν ήταν καθοριστική για ένα δικαίωμα αστικής φύσεως του προσφεύγοντος, διότι αυτός επιθυμούσε στην πραγματικότητα να στηρίξει την κατηγορία και όχι να λάβει ικανοποίηση στις αξιώσεις αποζημίωσής του. Απόδειξη αποτελεί το γεγονός ότι ζήτησε μόνο 44 ευρώ για ηθική βλάβη και ότι απευθύνθηκε στον πολιτικό δικαστή για να λάβει αποζημίωση για την υλική ζημία του. Επιπλέον, η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η αίτηση στον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου δεν αφορούσε δικαιώματα και υποχρεώσεις αστικής φύσεως του προσφεύγοντος, και ως εκ τούτου, δεν είχε, σύμφωνα με την εφαρμοστέα νομοθεσία, το δικαίωμα να προσφύγει απευθείας

ενώπιον του Αρείου Πάγου αλλά μόνο μέσω του εισαγγελέα του ανώτατου δικαστηρίου. Για την Κυβέρνηση, είναι αυτονόητο ότι ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου δεν ενεργεί ως αντιπρόσωπος του ενδιαφερομένου, αλλά αντιθέτως, ασκεί το δικό του διαδικαστικό δικαίωμα αν αποφασίσει να προσφύγει ενώπιον του ανώτατου δικαστηρίου. Κατά συνέπεια, όταν ο εισαγγελέας δεν κάνει δεκτή την αίτηση της πολιτικής αγωγής, δεν υφίσταται απόρριψη ενός ένδικου μέσου που προβλέπει η εσωτερική έννομη τάξη και οι προβλεπόμενες από το άρθρο 6 § 1 εγγυήσεις δεν έχουν εφαρμογή. Στηριζόμενη στον ίδιο συλλογισμό, η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η αίτηση αναίρεσης ήταν ένα έκτακτο ένδικο μέσο και, για τον λόγο αυτό, η απόφαση του εισαγγελέα του Αρείου Πάγου δεν όφειλε να είναι αιτιολογημένη.

Ο προσφεύγων αντικρούει τις θέσεις αυτές. Αμφισβητεί τον ισχυρισμό βάσει του οποίου οι σκοποί του ήταν καθαρά κατασταλτικοί και υποστηρίζει ότι η πολιτική αγωγή που κατατέθηκε σε βάρος του πρώην δικηγόρου του αφορούσε μία άλλη υπόθεση απάτης από αυτή που αποτελεί αντικείμενο της παρούσας προσφυγής.

Το Δικαστήριο σημειώνει καταρχήν ότι θα εξετάσει αυτή την αιτίαση εστιάζοντας στην απόφαση επί της πρώτης αίτησης που κατατέθηκε από τον προσφεύγοντα. Πράγματι, ο ίδιος ο προσφεύγων παραδέχεται ότι, από διαδικαστικής απόψεως, δεν είχε το δικαίωμα να καταθέσει δεύτερη αίτηση, πόσο μάλλον τρίτη, αλλά ενήργησε κατ'αυτόν τον τρόπο μετά από συμβουλή του προϊσταμένου της εισαγγελίας του Αρείου Πάγου. Ακόμα κι αν υποτεθεί ότι ο εν λόγω ισχυρισμός, ο οποίος δεν επαληθεύεται από κανένα στοιχείο του φακέλου, είναι αξιόπιστος, το Δικαστήριο δεν μπορεί να δεχθεί ότι ο προσφεύγων είχε δικαίωμα να επαναλαμβάνει τις αιτήσεις του εις το διηνεκές. Επιπλέον, στο μέτρο που ο προσφεύγων παραπονιέται ότι κατέθεσε μία τρίτη αίτηση, η οποία έμεινε αναπάντητη και ότι του αρνήθηκαν μάλιστα το δικαίωμα να λάβει αντίγραφο της αίτησης αυτής, το Δικαστήριο σημειώνει ότι οι εν λόγω ισχυρισμοί δεν είναι τεκμηριωμένοι. Τέλος, στο μέτρο που ο προσφεύγων παραπονιέται επίσης για την άρνηση του υπουργού Δικαιοσύνης να ανοίξει πειθαρχική διαδικασία σε βάρος των καταγγελλόμενων εισαγγελέων, το Δικαστήριο εκτιμά ότι η αιτίαση αυτή δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητά του.

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι είχε την ευκαιρία να αναθεωρήσει την νομολογία του σχετικά με το ζήτημα των μηνύσεων με δήλωση παράστασης πολιτικής αγωγής (βλέπε *Perez κατά Γαλλίας* [GC], no. 47287/99, CEDH 2004-I). Έκρινε έτσι ότι μία μήνυση με δήλωση παράστασης πολιτικής αγωγής εισέρχεται στο

πεδίο εφαρμογής του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης, εκτός αν πρόκειται για πολιτική αγωγή με καθαρά κατασταλτικούς σκοπούς ή για παραίτηση, διατυπούμενη κατά τρόπο σαφή, από το δικαίωμα άσκησης της αγωγής, από την φύση της πολιτικής, που προσφέρεται από το εθνικό δίκαιο (πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση *Perez κατά Γαλλίας*, §§ 70-71). Εν προκειμένω το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι ο προσφεύγων δήλωσε παράσταση πολιτικής αγωγής ενώπιον του ποινικού δικαστηρίου, ότι ζήτησε αποκατάσταση της ζημίας του και ότι δεν παραιτήθηκε από το δικαίωμά του (πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση *Perez κατά Γαλλίας* § 74). Ειδικότερα, το Δικαστήριο σημειώνει ότι το ποσό των 44 ευρώ για το οποίο ο προσφεύγων δήλωσε παράσταση πολιτικής αγωγής, έστω και ελάχιστο, δεν αφαιρεί τον επανορθωτικό χαρακτήρα της παράστασής του ως πολιτικώς εναγόντος. Επιπλέον, το Δικαστήριο σημειώνει ότι η αποδοχή της αίτησης του προσφεύγοντος από τον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, θα κατέληγε σε μία αίτηση αναίρεσης της απόφασης αριθ. 2014/2004 του Εφετείου Αθηνών. Επρόκειτο επομένως για ένα ένδικο μέρος προσφερόμενο από το εσωτερικό νομικό σύστημα, το οποίο ο προσφεύγων μπορούσε να χρησιμοποιήσει ενώπιον ενός δικαστηρίου, προκειμένου να υποστηρίξει τους νομικούς ισχυρισμούς του ενώπιον του ελληνικού ανωτάτου δικαστηρίου (βλέπε *Γώρου κατά Ελλάδας* (αριθ. 3), αριθ. 21845/03, § 22, 22 Ιουνίου 2006).

Ενόψει των προηγούμενων συλλογισμών, το Δικαστήριο εκτιμά ότι η επίδικη διαδικασία υπεισέρχεται στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης. Συνεπώς, η ένσταση λόγω καθ' ύλην ασυμβιβάστου προς τις διατάξεις της Σύμβασης που προέβαλε η Κυβέρνηση δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

Εξετάζοντας το βάσιμο της αιτίας, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με την πάγια νομολογία του που αντανακλά μία αρχή συνδεδεμένη με την καλή απονομή της δικαιοσύνης, οι δικαστικές αρχές πρέπει να αναφέρουν κατά τρόπο επαρκή τους λόγους πάνω στους οποίους στηρίζονται (*Garcia Ruiz κατά Ισπανίας* [GC], αριθ. 30544/96, § 26, CEDH 1999-I). Η έκταση του καθήκοντος αυτού μπορεί να ποικίλλει ανάλογα με την απόφαση και πρέπει να εξετάζεται υπό το φως των περιστάσεων της κάθε περίπτωσης (*Ruiz Torija και Hiro Balani κατά Ισπανίας*, αποφάσεις της 9 Δεκεμβρίου 1994, série A nos 303-A et 303-B, σελ. 12, § 29, και σελ. 29-30, § 27 – *Higgins και λοιποί κατά Γαλλίας*, απόφαση της 19 Φεβρουαρίου 1998, *Recueil des arrêts et décisions* 1998-I, σελ. 60, § 42).

Εν προκειμένω, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου απέρριψε την αίτηση του προσφεύγοντος, ο οποίος τον καλούσε να ασκήσει

αίτηση αναίρεσης κατά της απόφασης αριθ. 2014/2004, με λίγες λέξεις γραμμένες πάνω στην ίδια την αίτηση. Προκειμένου να εξακριβώσει αν αυτή η αιτιολογία μπορεί να θεωρηθεί επαρκής, το Δικαστήριο πρέπει να λάβει υπόψη, μεταξύ άλλων, τις συνθήκες που περιβάλλουν την παρούσα διαφορά, συμπεριλαμβανομένων των παράλληλων αγωγών που κατέθεσε ο προσφεύγων για την επανόρθωση της ζημίας του (βλέπε, *mutatis mutandis*, *Γώρου κατά Ελλάδας (αριθ.1)*, αριθ. 4350/03, 24 Μαΐου 2007). Ως προς τούτο, σημειώνει ότι η διαφορά που έφερνε αντιμέτωπο τον προσφεύγοντα με τον πρώην δικηγόρο του πήγαζε από μία υπόθεση απάτης, εξαιτίας της οποίας υπέστη δήθεν μία οικονομική ζημία ποσού αρκετά μεγαλύτερου από τα 44 ευρώ τα οποία αξίωσε για ηθική βλάβη ως πολιτικώς ενάγων. Ωστόσο, μετά την αθώωση του κατηγορούμενου στην κατ'έφεση διαδικασία, ο προσφεύγων επιχείρησε να ασκήσει αίτηση αναίρεσης, μέσω του εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, παραπονούμενος ειδικότερα για την αιτιολογία της αθωωτικής απόφασης. Ωστόσο, ακόμα κι αν η αίτηση αναίρεσής του είχε ευτυχή κατάληξη, ο προσφεύγων δε θα μπορούσε να ελπίζει, σε ό,τι αφορά τις αστικές αξιώσεις του, ότι ο κατηγορούμενος θα του κατέβαλε ως αποζημίωση περισσότερο από 44 ευρώ.

Χωρίς να επιθυμεί να επανέλθει στη διαπίστωσή του ότι η αστική πλευρά του άρθρου 6 § 2 της Σύμβασης εφαρμόζεται στην ποινική διαδικασία με παράσταση πολιτικής αγωγής, το Δικαστήριο δεν μπορεί ωστόσο να μην παραδεχθεί ότι το αστικής φύσεως αντικείμενο της εν λόγω διαφοράς είχε ιδιαίτερη σημασία για τον ενδιαφερόμενο. Τούτο ενισχύεται ακόμα περισσότερο από το γεγονός ότι, παράλληλα με τη μήνυσή του, ο προσφεύγων είχε καταθέσει ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων μία αγωγή αποζημίωσης σε βάρος του ίδιου προσώπου, εκτιμώντας τη ζημία του σε 200.054 ευρώ. Ανεξαρτήτως του ζητήματος κατά πόσον η εν λόγω αγωγή αφορούσε την ίδια υπόθεση απάτης με εκείνη ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων, είναι ωστόσο βέβαιο ότι ο προσφεύγων επέλεξε την πολιτική αγωγή προκειμένου να λάβει ικανοποίηση των χρηματικών αξιώσεών του έναντι του πρώην δικηγόρου του.

Υπό αυτές τις συνθήκες, το Δικαστήριο εκτιμά ότι δεν μπορεί να ασκηθεί κριτική σε βάρος του εισαγγελέα του Αρείου Πάγου επειδή δεν αιτιολόγησε περαιτέρω την άρνησή του να ασκήσει αίτηση αναίρεσης κατά της απόφασης αριθ. 204/2004. Με άλλα λόγια, θα ήταν δυσανάλογο προς το αντικείμενο της διαφοράς για τον πολιτικώς ενάγοντα να απαιτηθεί από τον εισαγγελέα να αναφέρει δια μακρών και λεπτομερώς τους λόγους για τους οποίους δεν έκρινε εν προκειμένω σκόπιμο να αμφισβητήσει την αθώωση του κατηγορουμένου από το Εφετείο Αθηνών. Πράγματι,

το Δικαστήριο θεωρεί ότι, με την φράση του «δεν συντρέχει λόγος αναίρεσης», ο εισαγγελέας επικύρωσε την απόφαση που εξέδωσε το εν λόγω δικαστήριο μετά από μία ολοκληρωμένη εξέταση της υπόθεσης, συντασσόμενος με τις αιτιολογίες της τελευταίας (πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση *Garcia Ruiz κατά Ισπανίας*). Τίποτα δεν επιτρέπει την σκέψη ότι μία πιο εμπειριστατωμένη αιτιολογία θα ήταν ευκτέα.

Έπεται ότι η αιτίαση αυτή είναι προδήλως αβάσιμη και πρέπει να απορριφθεί σύμφωνα με το άρθρο 35 §§ 3 και 4 της Σύμβασης.

β) Σε ό,τι αφορά τις υπόλοιπες αιτιάσεις του προσφεύγοντα, το Δικαστήριο σημειώνει ότι έλκονται από τη διαδικασία ενώπιον του εφετείου και επιχειρούν ειδικότερα να αμφισβητήσουν τον ρόλο της πολιτικής αγωγής στην ποινική δίκη. Ωστόσο, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η πολιτική αγωγή δε βρίσκεται στην ίδια θέση με τους άλλους μέσα στο πλαίσιο μιας ποινικής διαδικασίας. Μέσα στο πλαίσιο αυτής, οι δύο διάδικοι που έρχονται αντιμέτωποι είναι ο κατηγορούμενος, ο οποίος προσπαθεί να αποδείξει ότι η κατηγορία δεν είναι βάσιμη, και ο εισαγγελέας, ο οποίος στηρίζει την κατηγορία. Εκείνος που δηλώνει παράσταση πολιτικής αγωγής, αν και επιχειρεί να στηρίξει την κατηγορία, ωστόσο πρώτα από όλα προσπαθεί να λάβει αποζημίωση για τη βλάβη που θεωρεί ότι υπέστη. Δεν συμμετέχει συνεπώς στην ποινική πλευρά της διαδικασίας αλλά στην αστική (βλέπε απόφαση *Ζερβάκης κατά Ελλάδας* (déc.), αριθ. 64321/01, 29 Νοεμβρίου 2001). Έπεται ότι τα δικαιώματά του ως προς την αρχή της ισότητας των όπλων και της αντιμωλία συζήτησης δεν είναι ίδια με εκείνα του κατηγορούμενου ως προς τον εισαγγελέα.

Εν πάσει περιπτώσει, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 19 της Σύμβασης, καθήκον του είναι να εξασφαλίζει τον σεβασμό των υποχρεώσεων που απορρέουν από την Σύμβαση για τα συμβαλλόμενα Κράτη. Ειδικότερα, δεν είναι αρμόδιο να εξετάσει τα πραγματικά ή νομικά σφάλματα στα οποία υποτίθεται ότι περιέπεσε ένα δικαστήριο, εκτός αν και στο μέτρο που θα μπορούσαν να προσβάλουν τα δικαιώματα και τις ελευθερίες που προστατεύονται από την Σύμβαση (βλέπε, ειδικότερα, πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση *Garcia Ruiz κατά Ισπανίας*, § 28). Επιπλέον, οι εθνικές αρχές, και ειδικότερα τα πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια δικαστήρια, είναι καταρχήν αρμόδιες να ερμηνεύουν και να εφαρμόζουν την εθνική νομοθεσία (βλέπε, μεταξύ πολλών άλλων, *Streletz, Kessler και Krenz κατά Γερμανίας* [GC], αριθ. 34044/96, 35532/97 και 44801/98, § 49, CEDH 2001-II). Ωστόσο, εν προκειμένω, το Δικαστήριο δε διαπιστώνει καμία ένδειξη αυθαιρεσίας στη διεξαγωγή της διαδικασίας, η οποία σεβάστηκε απολύτως τα δικαιώματα του προσφεύγοντος ως

πολιτικώς ενάγοντος. Ουδεμία κριτική μπορεί να διατυπωθεί σε ό,τι αφορά την αιτιολογία της απόφασης του εφετείου που κήρυσσε τον κατηγορούμενο αθώο.

Εν κατακλείδι, το Δικαστήριο εκτιμά ότι, κρινόμενη στο σύνολό της, η επίδικη διαδικασία είχε δίκαιο χαρακτήρα, με την έννοια του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης.

Έπεται ότι αυτό το τμήμα της προσφυγής πρέπει να απορριφθεί κατ'εφαρμογή του άρθρου 35 §§ 1, 3 και 4 της Σύμβασης.

Κατά συνέπεια, πρέπει να δοθεί τέλος στην εφαρμογή του άρθρου 29 § 3 της Σύμβασης και να κηρυχθεί η προσφυγή απαράδεκτη.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο, κατά πλειοψηφία,

Αποφαίνεται να δοθεί τέλος στην εφαρμογή του άρθρου 29 § 3 της Σύμβασης,

Κηρύσσει την προσφυγή απαράδεκτη.

(υπογραφή)

Søren NIELSEN

Γραμματέας

(υπογραφή)

Λουκής ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ

Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση του συνημμένου
εγγράφου από τα γαλλικά.

Αθήνα, 25 Οκτωβρίου 2007

Ο μεταφραστής

Αλέξανδρος Πετροτσόπουλος